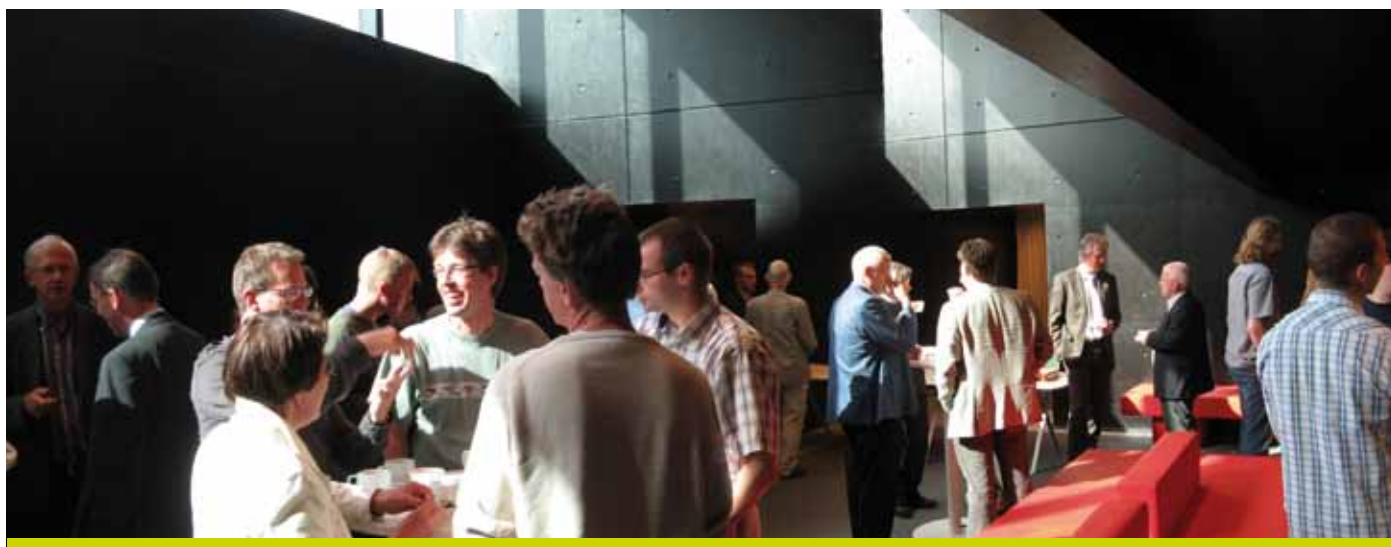

Studiemiddag 'Geo-informatie kent geen tijd?'

Hoe vernieuwend is een thema 'Geo-informatie kent geen tijd'? De Nederlandse Commissie voor Geodesie (NCG) had zich al eens eerder, in 2000, over 'Time in GIS' gebogen. Op 17 september organiseerde de subcommissie Geo-informatie Infrastructuren, in samenwerking met GIN, een nieuwe studiemiddag in de bibliotheek van de Universiteit Utrecht. Voor de veertig belangstellenden werd het vrij snel duidelijk dat 'tijd' misschien niet langer een ondergeschoven, maar toch steeds een onderbelicht aspect is van geo-informatie.

Doel van deze studiemiddag was antwoord te vinden op vragen als: "Moet men retrospectief wijzigingen kunnen aanbrengen?", "Mag men gebeurtenissen teruggedraaien?", "Hoe leg je dynamische data als die van het weer eigenlijk vast?", "Hoe gaan we om met 'fuzzy' tijdsaanduidingen?". De voorzitter van deze middag, Peter van Oosterom (TU Delft), gaf alvast een zeer heldere inleiding. Volgens hem is tijd bijzonder, want er is een tijdslijn van verleden naar nu, maar meerdere tijdslijnen vanaf nu naar de toekomst. Een tijdstip is dus een soort van begrenzing, en de vraag is dan ook hoe we welke tijdsaspecten op welke wijze modelleren? Een object wordt niet uniek geïdentificeerd met louter en alleen een object-id, maar wel in combinatie met een tijdsaanduiding. Van Oosterom gaf hiervan een aantal mooie voorbeelden, waaronder vanzelfsprekend de kadastrale toepassing met was/wordt mutaties. Ook in de nieuwe INSPIRE-standaarden is er in het

model ruimte voor het tijdsaspect, waarbij hij tot zijn spijt moest opmerken dat deze voor een groot deel 'voidable' zijn, dat wil zeggen; niet verplicht.

Wilko Quak (ook TU Delft) gaf vanuit zijn modellerervaringen, o.a. NEN3610, TOP10NL, ISO19108, en StUF, een aardig overzicht over de problemen van harmonisatie rond de temporele aspecten in GIS-bestanden. Tijd is nooit eenduidig geweest. Denk daarbij aan het wegwerken van de tien dagen tijdsverschil tussen de juliaanse en gregoriaanse kalender, de invoering van een tijdzone in geheel Nederland, tot aan het al dan niet bijhouden van schrikkelseconden. Voor hem was al veel gewonnen met de standaard voor de aanduiding van datum/tijd (bijv. 1968-04-05T02:08). Voor de toepassing van tijd in GIS moet worden bedacht dat 2D (of 3D) + T niet gelijk mag worden gesteld aan 3D (of 4D). Tijd is een andere dimensie, die zich nu eenmaal niet eenvoudig laat

uitdrukken in afstand. Daarbij komt, zeker bij de harmonisatie tussen de verschillende modellen, dan ook weer de vraag naar boven 'welke' tijd er wordt aangeduid? De metrische historie (tijdstip van vastlegging) of de formele historie (tijdstip van geldigheid)? Het omgaan met, en het vastleggen van, 'events' dan wel 'states' is en blijft lastig. Hoe deze onderwerpen tussen StUF en NEN3610 te harmoniseren wordt nog een puzzel volgens Quak.

Elger Heere van de Universiteit Utrecht, in 2008 gepromoveerd op GIS voor historisch landschapsonderzoek, richtte zich op de mogelijkheden en moeilijkheden van historische data bij geografisch onderzoek. Het probleem daarbij is dat bronnen (kaarten, prenten, veldboeken) niet altijd even eenduidig en nauwkeurig zijn, of elkaar gewoonweg tegenspreken. GIS biedt een integrale werkomgeving voor het omgaan met de geometrische, chronometrische en topografische nauwkeurigheid, zoals gede-

finieerd door Blackmore & Harley. Heere refereerde aan de rijke infrastructuur voor het raadplegen van historische bronnen, o.a. Kennisinfrastructuur Cultuurhistorie (KICH): www.kich.nl, de schatkamer van www.WatWasWaar.nl, diverse beeldbanken (o.a. beeldbank.amsterdam.nl), en de photostream van het Nationaal Archief op Flickr. Een heel mooi voorbeeld is de film 'Bleau Digitaal' behorende bij het boek 'Ongekend Leiden'. Deze 'Ontdek Leiden in de gouden eeuw' is een werkelijk schitterend gemaakte 3D-animatie van Leiden in de Gouden Eeuw. Het eenvoudig beschikbaar zijn van dit materiaal maakt volgens Heere de kans op fouten ook groter, aangezien gericht brononderzoek alleen dan wordt uitgevoerd als de resultaten van de uitkomsten niet geheel en al volgens verwachting zijn.

Namens het KNMI gaf John van de Vegte een presentatie over 'Tijd: basisingrediënt van meteorologische en klimatologische gegevens'. De link tussen 'geo' en 'meteo' is volgens Van de Vegte onmiskenbaar, hoewel het even heeft geduurd voordat het KNMI daarmee naar buiten trad. "Het KNMI is altijd wat introvert, navelstaarderig geweest". Via het RGI-project ADAGUC (RGI-184) is dat probleem opgelost. Zie adaguc.knmi.nl voor een mooi op OGC-standaarden (WMS, WFS, WCS) gebaseerde geo-portal voor de ontsluiting van grote hoeveelheden historische en 'real-time' atmosferische data.

Tot slot gaf Milco Wansleebe een toelichting over de rol van het DANS (Data Archiving and Networked Services) voor de duurzame archivering van geo-data in

verleden en toekomst. Zeker bij archeologische vondsten, met een eenmalig waarnemingsproces, is het meer dan noodzakelijk de documentatie in een keer goed uit te voeren en te bewaren voor de eeuwigheid. Dat betekent veel aandacht voor metadata en opslag in een zo leesbaar mogelijk tekstueel (ASCII) uitwisselingsformaat als csv (comma separated), Autodesk dxf, en MapInfo mif/mid. Het geëigende GML (data én schema), was volgens Wansleebe net wat te lastig.

Met een 'geen commentaar' op deze constatering sloot Van Oosterom de studiemiddag. Gezien het thema, en de grote doelgroep (zowel NCG als GIN), was er misschien op meer belangstelling gerekend. ♡

Edward Verbree

advertentie

Ben jij de collega die meebouwt aan Oosterhout Familiestad?

De gemeente Oosterhout (54.000 inwoners, 450 collega's) is een vraaggerichte organisatie die midden in de Oosterhoutse samenleving staat. De gemeente Oosterhout heeft een groen karakter, goede werkgelegenheid en veel voorzieningen. Kwaliteiten waar we trots op zijn en die we willen houden en versterken. We werken daarin nauw samen met burgers, ondernemers en instellingen. Service- en resultaatgericht werken vinden we daarbij belangrijk, net als betrokkenheid en aanspreekbaarheid. Zo bouwen we samen aan Oosterhout Familiestad.

gemeente **Oosterhout**

De afdeling Realisatie en Beheer Woonomgeving telt 130 medewerkers. Samen dragen zij zorg voor de openbare ruimte van onze stad. In de unit Realisatie worden projecten uitvoeringsgereed gemaakt en aanbesteed. Voor de taakgroep Geo-informatie van deze unit zijn we op zoek naar een:

Allround medewerker Geo-informatie m/v

28 uur per week, maximaal € 3.027,- per maand bij volledige werktijd

Interesse?

Meer informatie over deze vacature kun je vinden op de website www.werkeninwestbrabant.nl. Solliciteren – o.v.v. vacaturenummer 0961 – kan tot 1 november 2009, eveneens via deze site.

Acquisitie naar aanleiding van deze advertentie wordt niet op prijs gesteld.